

๑. เรื่อง การพัฒนานักส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน
๒. ชื่อ-นามสกุล นางสาวมาลินี อัดถาวุฒิ นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
๓. ชื่อหน่วยงาน กลุ่มสร้างเสริมศักยภาพเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
๔. หลักการและเหตุผล

ข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทยของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕ (รายไตรมาส) พบว่า คนพิการที่ได้รับการออกบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน ๒,๑๐๘,๕๓๖ คน (ร้อยละ ๓.๑๙ ของประชากรทั้งประเทศ) เป็นคนพิการ เพศชาย จำนวน ๑,๑๐๑,๘๓๗ คน (ร้อยละ ๕๒.๒๖) และเพศหญิง จำนวน ๑,๐๐๖,๖๙๙ คน (ร้อยละ ๔๗.๗๔) เมื่อวิเคราะห์ตามอายุและประเภทความพิการ พบว่า คนพิการวัยสูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป) มีจำนวนมากที่สุด จำนวน ๑,๑๗๘,๕๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๘๙ ของจำนวนคนพิการทั้งหมด และคนพิการที่อยู่ในวัยทำงาน อายุระหว่าง ๑๕ - ๕๙ ปี มีจำนวน ๘๕๒,๐๓๓ คน ร้อยละ ๔๐.๔๑ ของจำนวนคนพิการทั้งหมด ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ตามอายุและประเภทความพิการ พบว่า คนพิการที่มีอายุระหว่าง ๑๕-๕๙ ปี และคนพิการวัยสูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป) มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๙๕ และร้อยละ ๕๖.๙๕ ของจำนวนคนพิการอายุ ๑๕-๕๙ ปี และ ๖๐ ปีขึ้นไป ตามลำดับ

กรมอนามัย โดยสำนักส่งเสริมสุขภาพ ให้ความสำคัญกับแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป้าหมายที่ ๒ คนไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ด้วยการพัฒนาศักยภาพคนทุกกลุ่มวัย สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม ด้วยการส่งเสริมสุขภาพประชาชนทุกกลุ่มวัย โดยไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ดังนั้น กลุ่มสร้างเสริมศักยภาพเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจึงจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนานักส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มเปราะบาง เช่น คนพิการมีสุขภาพดี มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ สามารถเข้าถึงข้อมูลด้านสุขภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมโดยการสื่อสารข้อมูลด้านการส่งเสริมสุขภาพที่เป็นประโยชน์ ผลิตสื่อเพื่อสร้างความเข้าใจ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมและงานส่งเสริมสุขภาพเสริมสร้างให้ประชาชนทั่วไปและคนพิการมีความรู้ด้านสุขภาพ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่สาธารณสุขศูนย์อนามัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แกนนำภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมสุขภาพคนพิการให้เหมาะสมกับประเภทความพิการและตรงตามความต้องการของคนพิการในแต่ละกลุ่มวัย สร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้คนพิการมีสุขภาพดี สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้เหมือนบุคคลทั่วไป

๕. วัตถุประสงค์

๕.๑ เพื่อพัฒนานักส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน โดยใช้เครื่องมือ คือ หลักสูตรการส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน

๕.๒ เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงการส่งเสริมสุขภาพและยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ

๖. วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการ

- ๖.๑ จัดทำแผนการดำเนินงานโครงการตามระยะเวลาที่กำหนด
- ๖.๒ ประชุมคณะทำงานการพัฒนา นักส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน
- ๖.๓ ประสานข้อมูลโครงการ เช่น ประสานวิทยากร กลุ่มเป้าหมาย และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
- ๖.๔ จัดทำหนังสือเชิญต่างๆ เช่น หนังสือเชิญประธาน หนังสือเชิญวิทยากร หนังสือเชิญกลุ่มเป้าหมาย หนังสือเชิญเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก
- ๖.๕ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนานักส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน
- ๖.๖ สรุปผลการดำเนินงานตามกิจกรรมเพื่อวางแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานต่อไป

๗. สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนานักส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน ผลลัพธ์ได้นักส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์บริการคนพิการจังหวัดราชบุรี ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรี จำนวนทั้งสิ้น ๖๐ คน ที่สามารถเป็นผู้นำในการถ่ายทอดองค์ความรู้และเป็นแกนนำขยายผลการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน โดยมีศูนย์อนามัยที่ ๕ ราชบุรี เป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาในการดำเนินงานในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ : ผู้เข้าร่วมประชุมมีความแตกต่างกันในด้านทักษะ ความสามารถในการเรียนรู้และความรู้พื้นฐาน อาจต้องมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรมเพิ่มเติม เพื่อให้การดำเนินงานมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๘. ช่องทางการเผยแพร่

- เว็บไซต์สำนักส่งเสริมสุขภาพ
- One page เผยแพร่ใน line “สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย”

ภาพข่าวกิจกรรม
สำนักส่งเสริมสุขภาพ
กรมอนามัย

การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนานักส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน ระหว่างวันที่ 18-19 มกราคม 2567 ณ โรงแรม ณ เวลา จังหวัดราชบุรี

นายแพทย์อรุณพล แก้วสัมฤทธิ์ รองอธิบดีกรมอนามัย เป็นประธานในการเปิดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนานักส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงานและมี นายอานันท์ อ่อนนุชมงคล หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมศักยภาพเพื่อสร้างเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นผู้กล่าวรายงานการประชุม โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดราชบุรี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์บริการคนพิการจังหวัดราชบุรี ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรี ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี วิทยากร และบุคลากรสำนักส่งเสริมสุขภาพ จำนวนทั้งสิ้น 60 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานักส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน ให้เป็นแกนนำในการส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน โดยสร้างให้ศูนย์อนามัยที่ 5 จังหวัดราชบุรี เป็นพี่เลี้ยงและที่ปรึกษาในการดำเนินงานในพื้นที่

ประเด็นสำคัญจากการประชุม

1. การส่งเสริมสุขภาพคนพิการ (13 ชั่วโมง) ประกอบด้วย
  1. การส่งเสริมสุขภาพคนพิการ
  2. การส่งเสริมสุขภาพคนพิการเชิงป้องกัน
  3. การส่งเสริมสุขภาพคนพิการเชิงฟื้นฟู
  4. การส่งเสริมสุขภาพคนพิการเชิงส่งเสริมศักยภาพ
2. การส่งเสริมสุขภาพคนพิการด้านความรู้และทักษะ
3. การส่งเสริมสุขภาพคนพิการด้านจิตวิทยา
4. การส่งเสริมสุขภาพคนพิการด้านอาชีพ
5. การส่งเสริมสุขภาพคนพิการด้านสังคม
6. การส่งเสริมสุขภาพคนพิการด้านกฎหมาย
7. การส่งเสริมสุขภาพคนพิการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
8. การส่งเสริมสุขภาพคนพิการด้านสุขภาพจิต

ผลการดำเนินงาน
ได้มีนักส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงานที่สามารถเป็นผู้นำในการถ่ายทอดองค์ความรู้และเข้มแข็งเป็นแกนนำขยายผลการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน โดยมีศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี เป็นพี่เลี้ยง ให้คำปรึกษาในการดำเนินงานในพื้นที่

สิ่งที่จะต้องดำเนินการต่อไป
นำผลสัมฤทธิ์ของงานไปใช้ในการพัฒนาคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน (13 ชม. ๑๖๖๕) ใช้สร้างแกนนำและขยายผลในพื้นที่อื่นให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี
www.anamai.moph.go.th